

NIVELL C2 VALENCIÀ / NIVEL C2 VALENCIANO
COMPRESIÓ ORAL/COMPRESIÓN ORAL

GUIÓ/ GUION

	VALENCIÀ NIVELL C2
PISTA	
1.	<p>Prova per a la destresa de Comprensió Oral, Nivell C2 de Valencià, curs 2014-2015, Comunitat Valenciana.</p> <p>A continuació, escoltareu les instruccions de les tres tasques per a la correcta realització d'esta prova.</p> <p>Introduirem cada part de la prova i tindreu temps per a mirar les preguntes.</p> <p>Al principi de cada audició, sentireu este so: (BEEP)</p> <p>Mentre escolteu, podeu prendre notes o escriure les respostes en el lloc indicat en la prova.</p> <p>En acabar cada exercici, tindreu temps per a repassar les respostes o passar-les en net.</p> <p>Per a cada exercici, llegiu molt bé les instruccions per saber com heu de contestar.</p> <p>Si teniu cap dubte, pregunteu ara, perquè no podeu parlar durant la prova.</p> <p>(30'') (ÉS L'ÚNIC MOMENT EN QUÈ ES POT PARAR EL CD)</p>
2.	<p>Mireu el primer exercici.</p> <p>A continuació, escoltareu dos vegades un fragment d'un documental sobre el castell de Morella. En acabar, disposareu de dos minuts per a contestar o per a repassar les respostes.</p> <p>Abans d'escoltar l'audició, teniu un minut per a llegir les preguntes.</p> <p>(+1'30'' silenci BEEP)</p>

Primera audició del primer exercici.

TEXT

EL CASTELL DE MORELLA, UNA HISTÒRIA DE FUTUR

El castell de Morella és com una persona major. Ha treballat molt dur molts i molts anys. Això ha afectat la seua salut. Amb tants canvis de temperatura, de tant en tant es trenca una part del cos, per això el veureu *escaïolat* i amb gaiato quan fa falta. Li han passat tantes coses que la memòria falla i no en recorda algunes. Però no és dels que es passa la vida contant batalletes. Com sempre, mira cap al futur.

Fa 120 milions d'anys no existia la muntanya on s'assenta el castell. Ací hi havia un delta major que el de l'Ebre i uns animalets molt grans que pasturaven tot el dia: els dinosaures. Però, com totes les criatures, el castell va nàixer; el part va ser dolorós. La mare Terra va patir uns cataclismes immensos i, on abans hi havia una plana litoral, ara hi havia altes muntanyes i valls tancades. Podríem dir que l'ADN del castell és d'argila i roca viva calcària que, amb les seues formes retorçades, l'han fet com és: el que els geòlegs diuen un sinclinal penjat, una resta d'aquells terribles plegaments.

Fa més de 4.000 anys que hi ha morellans. Abans passava gent per ací caçant i menjant fruita silvestre, però els primers a qui els va paréixer un lloc agradable per a quedar-se a viure van ser els del Neolític, que conreaven les terres baixes més fèrtils i usaven les coves altes per protegir-se de les feres i la meteorologia.

El castell és una fortalesa natural, i no es van trencar el cap per a batejar-lo. En preindoeuropeu, fa uns tres mil anys, *mor* volia dir *muntanya enmig d'una vall*, i després de passar pel llatí i l'àrab, va acabar sent *Morella*. Per ací han passat tota classe d'individus intentant dominar este punt central de la Corona d'Aragó, equidistant de la imperial Tarragona i de València, Palma de Mallorca i la immortal Saragossa: el castell està a 180 km de cadascuna.

Quan les guerres es feien amb aigua bullent, fletxes i ballestes, catapultes i altres andròmines semblants, el castell era inexpugnable: el típic castell medieval de les pel·lícules, amb tres torres a la plaça d'armes i unes quantes més a la part inferior. Ni tan sols el Cid va poder entrar-hi. L'ús de la pólvora i l'artilleria va propiciar la modificació substancial del castell en els segles XVIII i XIX. Dos de les torres més amunteres van desaparéixer en explotar la munició que s'hi guardava en la Guerra de Successió. El general espanyol Elio, l'any 1813, lluitant contra els napoleònics, va enderrocar a canonades la celòquia, la torre de l'homenatge. El

baró de Radhen, enginyer prussià, va escapar les que quedaven per assentar-hi artilleria durant les guerres carlistes. L'any 1938 el castell va veure passar el darrer exèrcit. Eren les tropes nacionalistes del general Franco que es dirigien a partir en dos la zona republicana a la desembocadura del riu de la Sénia.

El castell, i tota la ciutat en si mateixa, és un enorme dipòsit d'aigua. Ens ho podria explicar el general Oràa que va assetjar la morella carlista, però va haver de marxar perquè no li arribaven els subministres, mentre que dins de les muralles seguien tenint aigua i provisions. El castell és un punt estratègic en el control del pas més recte i fàcil entre la vall de l'Ebre i la costa evitant les corbes i els congostos del propi riu que no faciliten el pas. Des de la vall de l'Ebre és fàcil remuntar els rius Guadalop i Bergantes, afluents del gran riu peninsular, fent parada i fonda a punts com Casp, Alcanyís, la Balma i Morella. I des de Querol una breu baixada ens situa a la plana litoral i als ports dels Alfacs i Vinaròs on es podia emprendre l'aventura marítima cap a Mallorca, Roma o Terra Santa.

Els morellans són com les gotetes d'aigua del Bergantes que es van escolant cap a Aiguaviva, Mequinensa i Amposta. No som mai els mateixos, i anem passant generació darrere generació, però moltes gotes fan un riu. I com l'aigua, sempre hem d'apagar el foc dels que incendien, roben i destrueixen. De grat o per força, totes les generacions hem mantingut el castell i les murades que protegeixen el comerç de la ciutat. En l'Edat Mitjana ho fèiem amb l'impost de murs i valls per a construir-les i reparar-les. En les nombroses guerres, amb contribucions fiscals i personals extraordinàries. I, ara, en temps de pau, assumint-ne el manteniment i la difusió cultural.

Vos hem contat què és el castell a la manera d'un savi grec, Empèdocles, que pensava que tot estava fet a base d'aire, aigua, foc i terra mesclat en proporcions variables per dues forces antagòniques: l'amor i l'odi. Mil·lennis després, eixes forces segueixen movent el món i el castell de Morella continua sent objecte de desig. Vos convidem a pujar-hi i a comprendre des de dalt la importància estratègica del castell. I proposem un experiment: si porteu una ràdio, amb auriculars, per no molestar la resta de visitants, escolteu d'on són les emissores que sentireu i comprendreu per què des de fa mil anys, musulmans i cristians, nacionals i estrangers, monàrquics i republicans, tots han volgut posseir el castell de Morella.

<http://comarquesnord.cat/canalnordvideo/2009/04/01/el-castell-de-morella-una-historia-de-futur/>

	Escolteu novament. (BEEP)
3.	Segona audició del primer exercici. Ara teniu dos minuts per a contestar o per a repassar les respostes. (+2')
4.	Mireu el segon exercici. A continuació, escoltareu dos vegades uns fragments d'un programa sobre els disruptors endocrins. En acabar, disposareu de dos minuts per a contestar o per a repassar les respostes. Abans d'escoltar l'audició, teniu un minut per a llegir les preguntes. (+1'30'' silenci BEEP) Primera audició del segon exercici. TEXT EXEMPLE VEU 1: Abans molta gent moria per l'incendi accidental d'un llençol, d'un sofà, d'una cortina o de qualsevol altre element tèxtil. Però ara, gràcies que hi ha teles ignífugues, les coses costen molt més de cremar i la gent té temps per a fugir. Gràcies als retardants de flama se salven moltes vides. Gràcies a la química, les fibres modernes són antiàcars, anti-tergògenes; no es floreixen, poden ser impermeables i transpirables alhora; és a dir, tenen molts avantatges. Abans els menjars s'enganxaven a les paelles i a les cassoles; ara, les paelles porten un recobriments antiadherent que ens fa la vida més fàcil. I no paren d'aparèixer materials sintètics nous que són molt resistents, nets i duradors. És a dir, que la química resol molts dels problemes que tenim, però sense saber-ho també en crea molts, perquè ara se sap que alguns d'aquests productes contenen disruptors endocrins; és a dir, perturbadors hormonals, productes que poden alterar la nostra química interna i crear problemes inesperats, i els científics posen el crit al cel. FRAGMENT 1 VEU 1: El doctor Miquel Porta és catedràtic de salut pública de la Universitat Autònoma de Barcelona i investigador de l'IMIM; ell ens parla dels disruptors endocrins que hi ha als envasos dels aliments, unes substàncies que alteren el nostre sistema hormonal.

VEU 2:*[bastant lent]* El cent per cent de ciutadans de Catalunya, com de França, de Suècia, de Canadà, té disruptors endocrins en el cos. Diversos estudis demostren que és habitual que els aliments continguin restes de plaguicides i també de productes d'origen industrial, però també n'hi ha que demostren que els plàstics, sovint, sobretot quan s'escalfen, alliberen substàncies que passen als aliments que mengem i, *[més ràpid]* després, si aquesta substància la mesures en l'organisme humà, allà la trobes. La trobaràs en la sang, la trobaràs en el teixit gras, o la trobaràs en l'orina, per exemple.

Una bona part de les leucèmies infantils o dels limfomes no-Hodgkin i d'altres tipus de càncer, com el de fetge i potser el de pàncrees, per exemple, són causats per aquestes substàncies. O que, diguem-ho, diguem que molts disruptors endocrins, molts d'aquests tòxics sintètics contribueixen a causar aquestes malalties.

FRAGMENT 2

VEU 1: Anem al menjador del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona. Miquel Porta, catedràtic de salut pública m'ensenya que molts investigadors s'escalfen el menjar en els microones dins d'un *tupper* de plàstic.

VEU 1: -I quin problema hi ha, amb això?

VEU 2: -Doncs, que quan s'escalfa hi ha una migració de disruptors endocrins i, especialment, d'estrògens des del plàstic cap als aliments, i de l'aliment, després, cap a dintre.

VEU 1: -I totes les carmanyoles de plàstic contenen aquest estrogen?

VEU 2: --Totes, segurament, no. Jo veig que hi ha indústries que intenten fer productes plàstics lliures d'estrògens, però tinc la impressió que és difícil aconseguir plàstic que funcione bé i que... costa.

VEU 1: --Per tant, alternativa?

VEU 2: ---Escalfar els aliments en vidre.

FRAGMENT 3

VEU 1:-Però vosaltres teniu el llistat complet d'additius?

VEU 2:-No, perquè és secret industrial de cada fabricant de plàstic.

VEU 1: Així, doncs, ara pregunte a l'associació més important de fabricants de plàstics d'Europa per què no es poden saber tots els components de la matèria primera.

VEU 3:*[bastant ràpid]* És que, estem partint d'una base que no és correcta; o siga, el BPA no és un disruptor endocrí i nosaltres tenim estudis que diuen que sí; i tenim científics, i tenim els senyors de la, de la FEA americana, i tenim els senyors de l'EPSA i tenim els senyors de, de, d'Espanya i del Japó i del Canadà i de molts altres països que diuen que no ho és.

VEU 1: Hem enviat un correu a l'OMS per saber si realment consideren el bisfenol disruptor endocrí o no. Ens han dit que la resposta no és tan senzilla com sembla. Si fan les proves amb la toxicologia clàssica, amb rates, diuen que no troben gran cosa; però, en canvi, si utilitzen les proves modernes més punteres que ofereix la toxicologia actual, també amb rates, diuen que troben un ampli ventall d'efectes, per exemple, en el neurodesenvolupament, el desenvolupament específic que genera angoixa, canvis preneoplàsics en les glàndules mamàries i la pròstata a dosis baixes similars a l'exposició humana.

FRAGMENT 4

VEU 1: *[bastant ràpid]* L'1 de gener de 2013 França prohibeix l'ús d'aquesta substància en els biberons i envasos alimentaris per a xiquets de menys de tres anys i en el 2020 el bisfenol queda prohibit per a tots els contenidors d'aliments en general.

[més lent que abans] El PET té el número u, s'usa per a envasar aliments i begudes; no és un disruptor endocrí. L'HDPE té el número dos i es fa servir també per a

envasos, productes de neteja i d'higiene personal; no és un disruptor. El PVC és el número tres, es fa servir en botelles de detergent, de xampú, en materials de la construcció i equipaments mèdics; no és disruptor, però té un gran impacte ambiental. L'LDPE és el quatre; s'utilitza, sobretot, en botelles i bosses; no és un disruptor. El PP, el cinc, es fa servir per a envasos d'aliments calents i productes mèdics; no és un disruptor endocrí. El PS, el sis, serveix per a fabricar plats i gots d'un sol ús, oueres, safates de carn i capses de cedé; no és un disruptor, però la família d'on prové, els estirens, sí. El número 7 són tota la resta, entre els quals, el policarbonat i el polisulfonat, aquests sí que són disruptors endocrins. L'Organisme dels Aliments i Medi Ambient de França recomana evitar els envasos que porten aquest pictograma.

[més ràpid] Els retardants de flama bromats són presents en molts productes industrials i són disruptors endocrins. Els més importants són els èters difenílics polibromats, PBDEs, que es troben en plàstics, tèxtils i aparells electrònics. El sector de la construcció n'usa per fer aïllaments tèrmics. A la Unió Europea estan prohibits els PBDEs des del 2004, però encara són presents al Medi Ambient, contaminen l'aire, el sol i l'aigua, entren al nostre cos quan mengem productes animals i, també, quan respirem la pols contaminada.

FRAGMENT 5

VEU 1: *[bastant ràpid]* Estic amoïnada perquè després de saber que molts productes que use diàriament poden tenir disruptors endocrins, em sent obligada a anar per la vida amb un tractat de bioquímica a les mans.

Vaig a veure la doctora Carme Valls, metgessa endocrinòloga, especialitzada en sensibilitat química múltiple.

-Carme, jo em considere una mare responsable però, és clar, que he d'anar amb un tractat de química quan vaig a comprar? Perquè hui he portat tot de coses que tinc a casa, que use per al meu fill, per exemple aquest gel de bany i pense: això porta disruptors endocrins?

VEU 4 :-Primerament, no hem de saber química, però una miqueta ens haurem de fixar en les etiquetes que tenen tots els productes; ja es va aconseguir molt amb l'obligació que es posara el que hi havia. En aquest concretament que m'estàs

ensenyant ara, en aquest gel de bany, hi han dos substàncies, metilparabén i propilparabén, que tenen un efecte de disruptor endocrí perquè imiten en el cos l'efecte de l'estrogen; per tant, jo, aquest no te l'aconsellaria per a sempre. Pitjor és el de les cases en què les..., en què alguna persona ha tingut càncer de mama d'antecedent, perquè s'ha vist que el parabén imita l'estrogen i la doctora Filipa Debra va demostrar que en els ganglis de l'aixella de les dones amb càncer de mama hi havia parabén.

VEU 1: I aquell, per exemple, que veig que té també metilparabén i propilparabén?

VEU 4: Doncs, si és un gel de xiquet seria aconsellable tenir-ho en compte perquè, és clar, al ser un disruptor endocrí, l'estrogen en un xiquet, podria ajudar a produir-li atròfia de testicle.

FRAGMENT 6

VEU 4:-Ara, també t'he de dir que, una cosa és que utilitzes un moment la pasta de dents, una ratlla per als ulls, que és poca part del cos; ho has de rumiar, no podem viure angoixats.

VEU 1: [ràpid] La doctora Carme Valls no posa insecticida al seu jardí per evitar els disruptors endocrins, fa servir altres estratègies per mantenir sanes les plantes i aplica la mateixa filosofia al seus pacients afectats de sensibilitat química múltiple.

VEU 1:-I si deixem d'estar exposats als disruptors endocrins, millorarem? Tindrem menys possibilitats de tenir malalties d'aquest tipus?

VEU 4: Nosaltres, tots els investigadors sobre el tema creiem que sí. Creiem que hem d'anar minimitzant aquests riscos en les persones perquè quan s'introdueix l'alteració endocrina, aleshores, has d'actuar encara amb més eficàcia, encara amb unes vitamines millors; per tant, crec que és important que minimitzem l'exposició i nosaltres, tots els éssers humans ens posem tan forts com siga possible, com les plantes.

<http://www.tv3.cat/videos/5145331/Disruptors-endocrins-falses-hormones> (fragment adaptat)

	Escolteu novament. (BEEP)
5.	Segona audició del segon exercici. (BEEP) Ara teniu dos minuts per a contestar o per a repassar les respostes. (2' silenci)
6.	Mireu el tercer exercici. A continuació, escoltareu dos vegades un monòleg d'una obra teatral. En acabar, disposareu de dos minuts per a contestar o per a repassar les respostes. Abans d'escoltar l'audició, teniu un minut per a llegir les preguntes. (+1'30'' silenci BEEP) Primera audició del tercer exercici. TEXT ART (MONÒLEG D'IVAN), Yasmina Reza Les deu i dotze. -Un drama, i sense solució; un drama: les dos madrastrs volen aparéixer en la invitació de boda. Caterina, que adora la seua madrastra, amb qui pràcticament s'ha criat, vol a qualsevol preu que aparega en la invitació; la seua madrastra no ho creu oportú. I és normal -la mare va morir- que el seu nom aparega al costat del pare. Jo odie la meua, i està fora de lloc que la meua madrastra aparega en eixa invitació; mon pare no hi vol figurar si ella no hi apareix, llevat que la de Caterina tampoc hi aparega, la qual cosa és rigorosament im-pos-si-ble. He suggerit que no n'aparega cap -al capdavant ja no tenim vint anys- podem presentar la nostra unió i convidar nosaltres tota la gent. Caterina s'ha posat histèrica argumentant que això era una bufetada als seus pares que eren els que pagaven, a preu d'or, el convit; i, sobretot, per la seua madrastra, que s'havia preocupat tant quan ella ni tan sols era filla seua. He acabat per deixar-me convénçer en contra de la meua voluntat; per esgotament, acceptaré, doncs, que la meua madrastra, a qui odie i que és una filla de puta, aparega en eixa invitació. Telefone a ma mare per dir-li-ho. Li dic: "Mamà, mamà; ho he intentat tot per evitar esta situació, però hem de fer-ho així. Amparo ha d'aparéixer en la invitació." I em contesta: "Si Amparo apareix en eixa invitació, no vull que el meu nom hi

aparega."

Li dic: "Mamà, mamà; per favor, mamà; t'ho demane per favor; no empitjores més les coses."

I em diu: "Com t'atreveixes, Ivan? Com t'atreveixes a proposar-me que el meu nom aparega tot sol a la targeta, com si fóra una dona abandonada, per davall del d'Amparo, sòlidament emparellat al de ton pare?"

Li dic: "Mira mamà, que he quedat amb uns amics, vaig a penjar; ja quedarem demà per parlar d'estes coses amb més tranquil·litat."

I em diu: "I per què he de ser jo sempre l'últim mico."

I dic: "Mamà, mamà, per favor, tu no eres l'últim mico."

I em diu: "Sí, sí, sí, sí, sí. I quan em dius això, que no empitjore les coses, això només vol dir que ja està tot decidit; que tot s'organitza sense comptar amb mi, que les coses es fan a la meua esquena. La pobra María Angustias ha de dir a tot que sí; i a més a més, em diu *-la guinda-*, per a un esdeveniment la urgència del qual no entenc."

I dic: "Mira mamà, he quedat amb uns amics." I em diu: "Vés-te'n, vés-te'n. Si sempre tens coses a fer més importants que parlar amb ta mare. Adéu." I em penja.

Caterina, que era al meu costat, però que no havia sentit la conversa, em diu: "Què ha dit?" Dic: "Doncs, que no vol aparéixer al costat d'Amparo, en la invitació, i és normal." "No, no em referia a això, què t'ha dit de la boda?" Dic: "De la boda, no res." "Estàs mentint." "Que no. Cata, Cata, Cata, que no. El que m'ha dit és que no vol aparéixer al costat d'Amparo en la invitació. "

I diu: "Torna a telefonar a ta mare! I li dius que, quan es casa un fill, l'amor propi es deixa de banda." I dic: "Escolta, podries dir-li això a la teua madrastra." "Això no té res a veure. Sóc jo, jo qui vol que aparega, no ella; la pobra, la delicadesa en persona. Si sabera els problemes que està provocant, em suplicaria que no figurara el seu nom. Torna a telefonar a ta mare."

La cride, supertens, amb Caterina al meu costat, i dic: "Mamà...". I diu: "Ivan." "Mamà..." I em diu: "Ivan, fins ara has portat la teua vida de la manera més caòtica possible, i ara, perquè de sobte vols dur una vida conjugal, jo, em veig en l'obligació de passar una vesprada i una nit amb ton pare -un home a qui fa dèsset anys que no veig, i al qual no comptava amb mostrar-li ni la meua papada

	<p>ni les meues abundors- i amb Amparo, la qual, tot siga dit de passada, acaba de descobrir el mus, el mus, sí; me n'he assabentat per Fèlix Perolari, sí, el mus –ma mare també juga també al mus. I això no puc evitar-ho, però en la invitació, eixe símbol per excel·lència que rebrà i analitzarà tot el món, vull aparèixer sola.”</p> <p>Caterina que segueix amb l'orella apegada al meu costat, nega amb el cap, fent un gest de despit. Li dic: “Mira mamà, no sigues egoista.” I em diu: “No no sóc jo l'egoista, Ivan, no sóc jo l'egoista. No em digues tu també, com la senyora Romero este matí, que tinc un cor de pedra, que tots en esta família tenim un cor de pedra; això m'ha dit la senyora Romero este matí només perquè m'he negat – ha perdut l'oremus- a pagar-li vint euros l'hora sense donar-la d'alta. I ella va i aprofita per a dir-me que tots en esta família tenim un cor de pedra; ara, precisament, que li han posat un marcapassos al pobre Andrés, a qui per cert no has telefonat.”</p> <p>Dic: “Mamà, mamà, per favor, mamà.” “Riu, riu, si tot és molt divertit. Però no sóc jo l'egoista, Ivan. Encara et queden moltes coses per aprendre. Hala, i ara, véste'n, véste'n, véste'n amb els teus amiguets. Vés-te'n, véste'n, véste'n, véste'n.”</p> <p>-I?</p> <p>-Res de res. No vam aclarir res.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=Zd95YH0A6Ns (Fragment adaptat)</p> <p>Escolteu novament.</p> <p>(Beep)</p>
7.	Segona audició del tercer exercici. Ara teniu dos minuts per a contestar o per a repassar les respostes. (+2' silenci)
8.	Açò és el final de la Prova per a la destresa de Comprensió Oral, Nivell C2, curs 2014-2015.

